

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

Alia Vita Ex Theodeti Philotheo, cap. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

AUCTORE THEODORETO.

c reverentia apud Barbaros, reditus in patriam,

Rom. 12. 19. Matth. 2.

mors.

3 Cum vero c Agareni, seu Saraceni, viciniam illam eremi percurrerent, illaso quidem Beato, cujus aspectum verebantur, recessere. Theodosius tamen frequentiore illorum transitu veritus, solitudine illa relicta in patriam rediit, ibique modicum tuguriolum fixit, ubi cum vitæ consortibus, cælestibus exercitationibus vacavit; præfatus apud suos, et si tum Agareni ipsos reveriti fuissent, scriptum tamen esse in litteris sacris ad nostram cautelam, uti demus locum iræ, Christumque ipsum refugisse ab Herode in Ægyptum, quo doceret ne periculis nos objiceremus. Quid enim volentibus religiosam vitam exercere obsit patria? Cum ergo paullulum ibi supervixisset, abiit ad cælum.

a Prior dicitur Theodosius Comobiarcha, quia licet junior prius tamen in Mensis celebratur. b Græce εὐχάριστος παρὰ τὸν ἑρῆμον, ἐν τῷ ἔργῳ. De arura consule Onomasticon Rosweydi ad vilas Patrum. c Theodoretus Isauri.

ALIA VITA

Ex Theodoreti Philotheo, cap. 10.

a b

S. Theodosii cella,

c

patria, genus,

Matth. 13. 46. austeritas vita,

d coma protiza,

oratio,

opus manuum,

discipuli,

2. Thessal. 3. 8.

Act. 20. 34.

adhortatio ad laborem,

Rosus est oppidum Ciliciæ, ab dextra ei qui navigat in Pontum Cilicium. Hujus ad Orientem et meridiem est mons altus, spatiosus; et umbrosus, alit autem feras in nemoribus. In eo cum quemdam ad mare vergentem c lucum invenisset magnus et vulgo celebratus Theodosius, quadam modica extracta domuncula, Evangelicum vivendi institutum solus amplectebatur, vir oriundus quidem Antiochia, insignis autem claritate generis: sed tamen et domo, et cognitione, et omnibus aliis relictis, pretiosissimam, ut Evangelice dicam, emit margaritam. Ac de ejus quidem a cibo abstinentia, et quomodo humi cubaret, et cilicio indueretur, supervacancum est dicere iis, quiejus vident discipulos et solades, et in eis eandem cernunt vivendi formam. Hæc tamen ille insigniter persequebatur, ut qui seipsum certantibus exemplar proponeret. His autem adiciebat ferreum onus collo et lumbis et amabatur manibus. Porro autem gestabat quoque d comam sortidam, et quæ ad ipsos usque pedes pertingebat, et ulterius etiam progrediebatur, et ideo erat lumbis ejus aligata.

2 Deprecatione autem et hymnodia utens assidue, cupiditatem, et iram, et arrogantiam, et alias animi belluas sopiebat. Labores autem semper augens laboribus, persequebatur eam quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem sportellas quæ vocantur, et vimineas crates contextens; nunc autem parva prædia in saltu efficiens, et semina dejiciens, et illinc quantum victui satis esset, colligens.

3 Postquam autem procedente tempore ejus fama pervasit in omnem partem, multi multis ex locis concurrebant; ejus et habitationis, et laboris, et instituti esse socii cupientes: quos quidem excipiens, ad eandem vitam deducebat. Et videre licebat alios quidem vela, alios vero sagum ex pellibus textentes: alios vero crates vimineas vel sportellas connectentes, alios vero terram colentes. Et quoniam locus erat maritimus, ad transmittendum quoque quadam constructa navicula, quæ ponto appellatur, ea utebantur ad ea quæ erant inferenda, et exportans opera eorum qui simul habitabant, et importans ea quæ erant necessaria. Memor enim vocis Apostolicæ quæ dicit: Noctu diuque operantes, ne essemus oneri alicui vestrum; et: Manus hæc mihi et iis qui erant me cum suppeditarunt; et ipse laborabat, et hortabatur suos contubernales, ut cum animæ laboribus, corporis quoque labores conjungerent. Est enim absurdum, ut ii quidem qui aluntur in vita seculari, se affligentes et laborantes alant filios et uxores, et præterea et tributa conferant, et ab eis exigantur vectigalia, et Deo offerant primitias, et mendicorum pro viribus

medeantur inopiæ; nos autem non quæramus ex laboribus ea quæ sunt necessaria, idque cum vili quidem et modico cibo, vili autem veste utamur, sed sedeamus quidem compressis manibus, alienis autem fruamur laboribus. Hæc et talia dicens, hortabatur ad operandum, in tempore quidem, quæ sunt ubique præscripta, divina peragens officia: id autem quod intercedebat temporis, impendens operi.

4 Non levem autem curam gerebat hospitium, viris lenitate et morum mansuetudine ornatis, et in proximum caritate præditis, ut eis providerent, committens; ipse autem visebat et inspieiebat omnia, perscrutans an ex latis legibus unusquisque suo fungeretur officio. Hinc factum est, ut tam insignis et celebris esset ejus fama, ut qui navigabant, et plusquam mille stadiis aberant, Deum Theodosii invocarent in periculis, et Theodosii appellatione sedarent tempestatem.

5 Eum audaces quoque et immanes hostes sunt reveriti, qui maximam Orientis partem sunt de populati. Quis enim ex iis qui in nostro habitabili orbe terrarum habitant, non auditione accepit ea, quæ illo tempore facta sunt, ab iis qui olim quidem Solyimi, nunc autem nominantur e Isauri. Illi tamen, qui nec f oppido, nec vico pepercerunt, et quæcumque capere potuerunt, diripuerunt, et igni mandaverunt, sunt illam reveriti philosophiam, et cum solummodo panem petiissent, et ut pro se orarent significassent, illud illasum reliquere monasterium: idque non semel sed etiam bis fecere. Veriti tamen Præsides Ecclesiarum, ne pecuniæ cupiditate illis barbaris a diabolo immissa, captivum abduceretur magnum illud lumen (erat enim verisimile fore, ut magna vis pecuniæ ad eum redimendum transmitteretur ab omnibus qui habent in honore res divinas) ei persuadent ut se conferret Antiochiam. Jam enim captivos ceperant duos Præsides Ecclesiarum, eos quidem omni officii genere sunt prosecuti: cum autem quatuordecim millia aureorum pro utrisque accepissent, permiserunt ut redirent quo vellent. Postquam autem pervenit Antiochiam, habitavit quidem in habitaculo, quod invenit situm prope fluvium, omnes autem traxit ad seipsum qui sciunt talia colligere.

6 Dum autem me trahit impetus orationis, prætermisi narrare miraculum, quod a divino illo viro factum est, quod multis quidem fortasse videbitur esse incredibile, et tamen remanet in hodiernum usque diem, oratione testificans, et ostendens qualem apud Deum gratiam et fiduciam est consecutus hic vir admirabilis. Præceps quædam petra imminet monasterio quod ipse edificavit: erat autem primo sicca, et omni humore vacua. In ea fecit aqueductum, qui a vertice fertur in monasterium, tamquam qui motum aquarum haberet in potestate. Plenus autem fiducia in Deum, et firmiter credens, ut est verisimile, se Dominum habere benevolam et fidem habens in quam nulla cadebat dubitatio, ascendit in supremam partem ejus qui nunc est aqueductus, priusquam surrexissent solades ad preces consuetas. Et Deum precatus, fretus eo qui facit voluntatem timentium eum, virga, cui innixus erat, petram percussit. Ea vero rupta, aqua instar fluminis scaturiit: et monasterium ingrediens per aqueductum, et quantum ad omnem usum sufficit abunde suppeditans, in mare propinquum influit: et in hodiernum usque diem ostenditur, operans Moysaica magni Theodosii gratia. Sufficit vel hoc solum ad ostendendam viri hujus erga Deum fiduciam.

7 Cum autem Antiochiæ vixisset parvo tempore, migravit ad choros Angelorum. Per mediam autem urbem ferebatur sacrum corpus, tamquam aureis quibusdam coronis, feretro illo decoratum, cum omnes Duces concurrissent, et qui magnos suæ fidei credi-

hospitalitas,

miracula,

reverentia apud barbaros,

e f

reditus in patriam, et quare,

rivus e petra precibus elicitus,

Psál. 144. 19.

mors,

funus,

tos

reliquia,

g
sepultura,

h
i
successor,

cœnobium.

invocatio.

tos gerebant magistratus. De cubili autem erat magna iis et decertatio, cum id omnes auferre contenderent, et ex eo benedictionem et utilitatem percipere cuperent. Sic elatus, ponitur in aede sanctorum Martyrum, cum g Juliani, victoria insignis in pietate athletæ, fuisset et contubernalis et eodem tecto usus. Idem autem locus non exceptit, qui illum quoque divinum et beatum h Aphraatem.

8 Gregis autem prefecturam accepit i Helladius ille admirabilis, qui in illis quidem locis perpetuus fuit sexaginta annis, deinde Cilicum divinitus electus est Antistes, cum neque priorem reliquisset philosophiam, et illis laboribus Pontificatus sudores quotidie adderet. Hujus cum Beatus quoque Romulus fuisset auditor dux maximi gregis fuit creatus. Permansit autem illius chorus in hodiernum usque diem, idem servans vitæ institutum. Est autem prope monasterium vicus, qui Syriace appellatur Maratus. Ego autem sine inposito huic narrationi, rogo ut ejus quoque consequar benedictionem.

a Rhosopolis urbs Cilicæ in miraculis S. Simeonis Stylite in monte mirabili, in 2, Nicæna Synodo Act. 4, Rhosus Stephano. Rossus Ptolomæo ad Issicum situm inter Issum et Seleuciam. Perperam ad Russos, seu Roxolanos, confugit Raderus in Notis ad vitam S. Romani Thaumaturgi in Menais 27 Novemb.

b Respectu Antiochie, seu Syriæ ulterioris, in qua Theodoretus scripsit.

c Idem Theodoretus sequenti capite 11. Magnus ergo Theodosius ab Antiochia profectus, cum in montibus Rosicis decertasset, et Antiochiam reversus esset, sic vitæ finem accepit.

d Theodor. Ibidem de S. Romano : Erat autem coma magno Theodosio similis : vestis autem ferrum similiter.

e Populi ad montem Taurum inter Lycaoniam et Ciliciam Stephano. Consule Ptolomæi tabulam 1 Asiæ, et lib. 3, cap. 4, de situ Galatiæ. Infestantur Isauri Armeniam et vicinas regiones circa ann. Chr. 403, ob quorum rabiem tum S. Joannes Chrysostomus e Cæsaro Arabissum abductus est. Conveniunt tempora, quod S. Theodosii discipuli et sodales a Theodoro referantur in vivis fuisse, cum hæc scriberet, qui citato anno 403, circiter octavum ætatis annum agebat. Consule dicta VIII Januarii ad vitam S. Atici, num. 33.

f S. Chrysostomus epist. 131 ad Elpidium : Nam ne castello quidem, perinde atque carcere, nunc inclusi, fidenti animo esse possumus, propterea quod Isauri hujusmodi arces obsidere non dubitent.

g Hic est S. Julianus Sabas, cujus ante vitam descripsit Theodoretus cap. 2, et referemus infra xiv Januarii, quo collitur.

h S. Aphraatem celebrabimus vii Aprilis, hunc Theodoretus adolescens vidit, et sanctæ illius dexteræ benedictionem percepit, ut cap. 8, in vita ejus referi. Hinc conjicimus S. Theodosium ad ann. Chr. circiter 412, vitam produxisse.

i Raderus suspicatur Helladium hunc colli a Græcis in Menais ix Novemb. quod iste examinabimus.

DE EODEM S. THEODOSIO,

Ex Prato spirituali Joan. Moschi.

De fonte concesso a Deo fratribus monasterii in Scopulo ad orationes Abbatis eorum Theodosii.

Cap. 80.

Fons precibus
S. Theodosii
elicitus.

Pervenimus ad monasterium Abbatis Theodosii in Scopulo : (est autem mons inter Seleuciam et Rosum Ciliciæ) Patresque loci illius duxerunt nos supra monasterium, quantum est jactus sagittæ, et ostenderunt nobis fontem magnum valde ac speciosum, dixeruntque nobis : Fons iste, fratres, naturalis non est, sed nobis divinitus indultus est. Sanctus enim Pater noster Theodosius multum jejunavit, multumque lacrymarum fudit, ac multis orationibus et genuflexionibus obtinuit, ut Deus nobis aquæ istius solatium et usum prestare dignaretur. Ante enim ex torrente patres nostri aquam hauriebant : sed Deus, qui facit voluntatem timentium se, sua, infinita bonitate præstitit nobis aquæ istius benedictionem per orationes sancti Patris nostri.

2 Verum ante hoc biennium quidam ex fratribus petierunt a Patre monasterii, ut lavacrum aedifica-

rent in monasterio. Abbas autem graviter id quidem ferebat, cessit tamen, fratrum infirmitati condescendens. Aedificatum est igitur lavacrum in monasterio, semelque tantummodo lavatum est in eo, cum statim exsiccatus est talis tantusque a Deo nobis præstitus fons. Et in veritate vobis dicimus, Christiani, multum jejunavimus, multum oravimus, multas genuflexiones egimus, ut aquam reciperemus, nihilque proficimus. Annus ergo integer sine aqua fontis impletus est, eramusque in magna tribulatione. Statim vero ut Pater noster bonus et mitis destruxit lavacrum, Deus aquam iterum reddidit nobis.

AUCTORE
THEODORETO.
Exarscit ob
lavacrum con-
structum.

Iterum fluit.

De puteo aqua impleto, submissa imagine ejusdem Abbatis Theodosii.

Narraverunt nobis Patres ipsi et istud, dicentes : Mulier quadam fidelis in partibus Apamæ his diebus puteum fodit : cumque plura expendisset, ingentesque labores tolerasset, et effosso puteo in magnam altitudinem, aquam non invenisset, in mœrore et afflictione multa erat, et propter laborem et propter impensas. Apparuit autem ei sic afflictæ mulier quadam in somnis, dicens : Mitte in Scopulum, et adduci tibi fac imaginem Abbatis Theodosii, et per ipsum tibi Deus aquam præstabit. Mulier autem protinus duos homines misit ex suis, accepitque imaginem Sancti. Quam cum in puteum submississet, statim aqua manavit, ita ut dimidium putei impleteret. Tulerunt autem nobis ex eadem aqua, et bibimus, et glorificavimus Deum.

Cap. 81.

Theodosii
imago in pu-
teoaquam evo-
cat.

Quomodo triticum ejusdem monasterii germinaverit propter cessationem consuetae eleemosynæ.

Narraverunt autem nobis rursus et hoc, dicentes : Consuetudo fuit ut in cœna Domini pauperes omnes et pupilli regionis hujus confluerent huc, et acciperent medium tritici sextarium, benedictiones tredecim, et sextarium vini, mediumque sextarium mellis pro quolibet. Ante hoc autem triennium, magna tritici sterilitas fuit, vendebaturque triticum in regione hac, sextarii duodecim uno numismate. Cum ergo venissent jejuniæ dies, dicunt Abbati nostro quidam ex Patribus : Noli Domine Pater, secundum consuetudinem dare pauperibus triticum, ne desit monasterio, triticum enim non invenitur. Abbas autem cœpit dicere Fratribus : Non infringamus, filii, benedictionem Patris nostri Theodosii. Videte, mandatum, senis est, non expedit nobis illud transgredi. Vere ipse est qui curam nostri gerit. Fratres autem in sua perstiterunt sententia, dicentes Abbati : Non suppetit nobis quod dare possumus. Tunc Abbas contristatus ait illis : Ite, et secundum quod vultis facite. Non itaque, ut consuetum erat, dederunt benedictionem in die sancto Cœnæ et Parasceves. Præfectus postmodum qui præerat horreis, aperuit ostia, et reperit triticum totum germinasse : quare coacti postea sumus illud in mare projicere. Tunc cœpit Abbas noster dicere Fratribus : Qui Patris nostri monita irrita facit, ista patitur : labores nunc inobedientiæ metite. Quingentos modios daturi eramus et Patri nostro Theodosio per obedientiam placuissemus; fratresque nostros pauperes consolati fuissetis; nunc vero quinque fere millia modiorum tritici perdidimus. Quid lucrati sumus, filii? quantum nobis ipsis nocuimus? Duo profecto mala egimus : unum, quia mandatum Patris nostri præterivimus; alterum, quia spem in Deum non habuimus, sed in horreo nostro. Vel ex hoc discamus, Fratres, quia Deus est qui disponit omne humanum genus; quodque S. Theodosius invisibiliter pro nobis filiis suis curam sollicite gerit.

Cap. 83.

Triticum in
Cœna Domini
erogatum
pauperibus.

Negatum in
horreo germi-
nat.